

В. В. Пилипенко

Янгель Михайло Кузьмич

ЯНГЕЛЬ Михайло Кузьмич (25. 10(07. 11). 1911, с. Зирянова Іркутської губернії, Росія, нині затоплене Усть-Ілімським водосховищем — 25. 10. 1971, Москва) — конструктор ракетно-космічної техніки. Доктор технічних наук (1960), академік АН УРСР (1961) і СРСР (1966). Двічі Герой Соціалістичної Праці (1959, 1961). Ленінська премія (1960). Державна премія СРСР у галузі науки і техніки (1967). Золота медаль імені С. Корольова АН СРСР (1970). Дід Михайла Янгеля по батьковій лінії був висланий із Чернігівської губернії до Сибіру на каторгу, а потім залишений там на вічне поселення. Закінчив Московський авіаційний інститут (1937), Академію авіаційної промисловості СРСР (Москва, 1950). Працював у КБ авіаконструкторів М. Полікарпова (1935—44), А. Мікояна (1944—45), В. М'ясищева (1945—46). Брав участь у розробленні літаків І-153, -180, -185, ТІС, модернізації літака По-2. У 1950—51 — начальник відділу, 1951—52 — заступник головного конструктора С. Корольова, 1952—53 — директор, 1953—54 — головний інженер ОКБ-1 НДІ-88 (м. Калінінград, нині Корольов Московської обл.); від 1954 — начальник і головний конструктор КБ «Південне» (Дніпропетровськ, нині Дніпро; від 1991 — імені М. Янгеля). Засновник нового напрямку в ракетній техніці, що ґрунтується на використанні висококиплячих компонентів палива й автономної системи управління, завдяки чому вдалося підвищити боєготовність ракет стратегічного призначення. Керував розробленням ракет Р-11 (8А61), -12 (8К63), -14 (8К65), -16 (8К64), -36 (8К67), що тривалий час складали основу Ракетних військ стратегічного призначення СРСР, ракетного блоку місячного корабля комплексу Н1-ЛЗ. На базі бойових ракетних комплексів 1954—71 створено ракети-носії для штучних супутників Землі серій «Космос», «Циклон», «Інтеркосмос», «Метеор», «Цілина». Ім'ям Михайла Янгеля названо кратер на Місяці, астероїд, пік на Памірі, вулиці у Києві, Дніпрі (також встановлено погруддя і меморіальну дошку), Вінниці та інших містах колишнього СРСР, Харківський інститут радіоелектроніки (1982—93). У 1977 Президією АН УРСР засновано премію імені М. Янгеля. 2002 і 2011 «Укрпошта» видала марки, 2011 Національний банк України — ювілейну монету, присвячені йому.

Бібліографічний опис:

Янгель Михайло Кузьмич / В. В. Пилипенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2022. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-77810>. – Останнє поновлення : 7 листоп. 2023.

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).